

«Тасдиқ шудааст»
бо фармоиши Раиси Кумитаи андози
назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз «26» январи соли 2013
№ 2 – Ф

ТАРТИБИ
пешниҳоди ҳисоботи андоз
дар шакли электронӣ

1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

1. Тартиби мазкур дар асоси қисми 3 моддаи 51 Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд – Кодекси андоз) таҳия гардида, тартиби аз ҷониби андозсупорандагон пешниҳод намудани ҳисоботҳои андоз ва ҳисобнома–фактураҳоро дар шакли электронӣ тавассути хатҳои алоқаи телекоммуникатсионӣ муайян намуда:

а) тартиби бақайдгирӣ ва пайвастшавии истифодабарандагонро ба «Системаи иттилоотии автоматикунонидашудаи пешниҳод ва қабули ҳисоботҳои (эълomiaҳои) андоз ва ҳисобнома – фактураҳо, ки аз ҷониби андозсупорандагон тавассути хатҳои алоқа ба таври электронӣ дохил мегардад» (минбаъд – Система);

б) тартиби пешниҳоди иттилооти ба шакли муайян овардашуда тибқи стандартҳо ва андозаҳои тасдиқ намудаи Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд – Кумитаи андоз), дар шакли ҳуҷҷатҳои электронӣ тавассути хатҳои кушоди алоқа;

в) тартиби ташкили ҳифзи криптографии маълумотҳо ҳангоми мубодилаи электронии ҳуҷҷатҳо дар Системаро, ба танзим мебарорад.

2. Ташкилкунандаи Система, Корхонаи воҳиди давлатии “Маркази барномасозии маъмурикунонии андоз”-и назди Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд – КВД “МБМА”) мебошад, ки тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дорои иҷозатномаҳо оид ба ҳуқуқи доду гирифтӣ маълумотҳои кушод ва махфии байни мақомоти андоз ва истифодабарандагон дар доираи пешбурди фаъолияти хизматрасонии воситаҳои ҳифзи криптографӣ пешбинишуда, инчунин санҷиши сертификатҳои кушодаи имзои электронии рақамӣ мебошад.

3. Истифодабарандагон барои ҳифзи маълумотҳои воситаҳои **ИМЗОИ ЭЛЕКТРОНИИ РАҚАМИРО** (минбаъд – ИЭР) истифода мебаранд, ки тибқи талаботи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон сертификатсия шуда, имконияти идентификасияи соҳибони сертификати калиди имзо, инчунин мавҷуд набудани саҳви маълумотҳои дар шакли электронӣ дода шударо муайян намояд.

4. Истифодабарандагон барои ҳифзи маълумотҳо ҳангоми интиқоли он тавассути хатҳои кушодаи алоқа, воситаҳои ҳифзи криптографии маълумот, ки тибқи талаботи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон сертификатсия шудаанд, истифода менамоянд.

5. Ҳуҷҷати электронии андозсупоранда – ҳуҷҷати мутобиқи шакли муқарраршудаи электронӣ тартиб, пешниҳод, рамзгузорӣ ва бо имзои электронӣ тасдиқ кардашуда, ки пас аз қабул ва тасдиқ шудани дурустии он қувваи эътибори ҳисоботӣ дорад.

6. Барнома бо мақсади пешниҳоди ҳисоботҳои андоз ва ҳисобнома–фактураҳо дар шакли электронӣ таҳия гардидааст. Барои истифодабарии барнома розиги тарафҳои созишкунанда ва мавҷудияти воситаҳои техникии ба тарафҳо мувофиқ, ва имконияти қабул ва коркарди ҳисоботи андоз ва ҳисобнома–фактураҳо тибқи тартиб ва намудҳои тасдиқ гардида муҳим мебошад.

7. Истифодаи пешниҳоди электронии ҳисоботҳои андоз ва ҳисобнома–фактураҳо имконият фароҳам меоварад, ки тартиби санҷишҳои ҷаҳодияти андозсупорандагон содда гардад, инчунин ба самаранокии маъмурикунонии андозҳо таъсири мусбат расонад. Бартарии комилро андозсупорандагон низ ба даст меоранд, чунки татбиқи пешниҳоди ҳисоботҳои андоз ва ҳисобнома–фактураҳо дар шакли электронӣ имконияти кам намудани хароҷотҳо вобаста ба пешниҳоди ҳисоботҳо ба мақомоти андоз, нигоҳдорӣ ва ҷустуҷӯи ҳисоботҳои заруриро дар маҳзанҳо фароҳам меоварад.

8. Мафҳумҳои асосии дар Тартиби мазкур истифодашаванда:

а) истифодабаранда – андозсупорандае, ки бо мақомоти андоз бо тариқи электронӣ дар асоси шартномаи бо онҳо басташуда оид ба истифода ва эътирофи имзои электронии рақамӣ ҳангоми мубодилаи ҳуҷҷатҳои электрони ҳамкорӣ менамояд;

б) иштирокчиён – андозсупорандагон, агентҳои андоз, мақоми андоз ва дигар мақомот, ки ваколатдоранд андозҳоро ҳисоб ва (ё) ҷамъоварӣ намоянд;

в) имзои электронии андозсупоранда – воситаи махсуси криптографии таъмини ҳаққоният, пуррагӣ ва муаллифии ҳуҷҷатҳои электронӣ;

г) таъминоти барномавӣ – қисм ё ҳамаи барномаҳо, тартиб, расмиёт, қоидаҳои ба ҳуҷҷагузори системаи коркарди маълумотҳо мутобиқ;

д) XML – забони кушодаи аломатгузорӣ, андозаи байналмилалии аломатгузорӣ ҳангоми мубодилаи маълумотҳо истифодашаванда;

е) Web – хизматрасониҳои тавассути Интернет расонида шаванда.

2. ТАРТИБИ ПЕШНИҲОДИ ҲИСОБОТИ АНДОЗ ДАР ШАКЛИ ЭЛЕКТРОНӢ

9. Ҳисоботи андоз – ҳуччатҳое мебошанд, ки ба онҳо ариза, ҳисобҳо ва эълomiaҳо оид ба низомҳои андозбандӣ, ҳар як намуди андоз ё оид ба даромадҳои пардохтшуда, инчунин замимаҳо ба ҳисобҳо ва эълomiaҳои андозҳо, ки тибқи тартиби муқарраршуда тартиб дода шудаанд, дохил мешаванд.

10. Тартиби пешниҳоди ҳисоботҳои андоз дар шакли электронӣ, тавассути хатҳои алоқаи телекоммуникатсионӣ – тартиби умумии ташкили мубодилаи иттилоот ҳангоми аз ҷониби андозсупорандагон пешниҳод намудани эълomiaи андоз дар шакли электронӣ бо хатҳои алоқаи телекоммуникатсиониро муайян менамояд.

11. Муносибат байни иштирокчиёни мубодилаи маълумот дар рафти пешниҳоди ҳисоботҳои андоз дар шакли электронӣ мутобиқи Кодекси андоз ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва Тартиби мазкур ба танзим дароварда мешаванд.

12. Шакли электронии пешниҳоди эълomiaҳо аз тарафи Кумитаи андоз тасдиқ гардида, ба мақомоти ҳудудии андоз дастрас карда мешавад ва барои истифодаи андозсупорандагон дар сомонаи расмии Кумитаи андоз (www.andoz.tj) ҷойгир карда мешавад.

3. ТАРТИБИ ТАШКИЛИ ГАРДИШИ ҲУЧҚАТИ ЭЛЕКТРОНӢ ҲАНГОМИ АЗ ТАРАФИ АНДОЗСУПОРАНДАГОН ПЕШНИҲОД ГАРДИДАНИ ҲИСОБОТИ АНДОЗ ВА ҲИСОБНОМА–ФАКТУРА ДАР ШАКЛИ ЭЛЕКТРОНӢ БА ВОСИТАИ ХАТҲОИ АЛОҚАИ ТЕЛЕКОММУНИКАТСИОНӢ

13. Тартиби пай дар пайи гардиши ҳуҷқати электронӣ бо ИЭР ҳангоми пешниҳоди ҳисоботи андоз ва ҳисобнома–фактураҳо дар шакли электронӣ ба воситаи хатҳои алоқаи телекоммуникатсионӣ номгӯи ҳатмӣ, вазифаҳо ва даврияти иҷроиши онҳо барои ҳар як иштирокчии муносибатҳо, ки иҷроиши онҳо дар таъминоти барномавии дахлдор бояд таъмин карда шавад, муайян менамояд. Инчунин, иҷроиши талаботҳо вобаста ба:

а) тавсифи фаслии иҷроиши вазифаҳо;

б) таъминотҳои барномавии аз ҷониби иштирокчиёни муносибатҳо истифодашаванда ҳангоми мубодилаи ҳуҷқатҳои электронӣ дар қисми модули барномавӣ, назорати мутобиқати пешниҳоди ҳуҷқатҳои андозсупорандагон ба талаботҳои муқаррарнамудаи қонунгузорӣ оид ба андозҳо ва пардохтҳо;

в) ҳамкорӣ ҳангоми ҳолатҳои ғайримуқаррариро, танзим менамояд.

14. Мақомоти андоз ҳангоми аз андозсупоранда қабул намудани ҳисоботҳои андоз ва ҳисобнома–фактура дар шакли электронӣ, сана ва вақти қабули онро сабт намуда, дар давоми як шабонарӯз маълумот ташаккул дода онро ба андозсупорандаи ирсолкунанда, ирсол менамояд:

а) маълумот оид ба интиқоли бо муваффақият дар ҳолате ирсол карда мешавад, агар ҳуҷҷати қабулшуда ҳангоми интиқол ба ҳама талаботҳои пур кардан комилан мувофиқ бошад;

б) хабар оиди ҷой доштани хатоғӣ дар ҳолате ирсол карда мешавад, агар ҳуҷҷати қабулгардида ҳангоми интиқоли маълумот саҳв бошад.

15. Ҳангоми аз ҷониби андозсупоранда қабул гардидани хабар оид ба хатоғӣ, эълomia пешниҳод нагардида ҳисобида мешавад ва андозсупоранда онро ислоҳ намуда такроран эълomiaи андозро бо ҳамон ишораи намуди ҳуҷҷат пешниҳод менамояд.

16. Дар ҳолати дар муддати як шабонарӯз аз давраи ирсоли ҳисобот, андозсупоранда хабар оиди дуруст ирсол намудан ва (ё) хабар оиди хатогиро қабул накарда бошад, ӯ вазифадор аст, ки мақомоти андозро аз ин ҳолат огоҳ намояд ва дар сурати зарурат тартиби пешниҳоди ҳисоботро такрор намояд.

17. Шаклҳои ҳисоботи андоз ва ҳисобнома–фактура дар шакли электронӣ қабул нашуда ҳисобида мешавад, агар онҳо мутобиқи талаботи муқаррарнамудаи қонунгузорӣ ва Тартиби мазкур таҳия карда нашуда бошанд. Агар андозсупоранда оид ба хатоғӣ хабар қабул намояд, ки он дорои маълумот оид ба мавҷудияти саҳв дар шаклҳои ҳисоботҳои андоз ва ҳисобнома – фактураҳои дар шакли электронӣ пешниҳодгардида, инчунин нагузаштани назоратӣ дохилшавӣ бошад, ҳисобот қабулнашуда ҳисобида мешавад.

18. Ҳисоботи андоз ва ҳисобнома–фактураҳо ба мақомоти андоз пешниҳодгардида ҳисобида мешаванд, агар андозсупоранда тасдиқи электронӣ қабул карда бошад.

19. Барои пешниҳоди ҳисоботи андоз ва ҳисобнома–фактура дар шакли электронӣ байни Кумитаи андоз ва андозсупоранда шартномаи «Мубодилаи маълумотҳо дар ситемаи ҳисоботсупории андозсупорандагон тариқи электронӣ», тибқи талаботҳои Кодекси граждани Чумхурии Тоҷикистон ба имзо расонида мешавад. Шартнома мавзёи ҳамкориҳои дучонибаи тарафҳо, ҳуқуқ ва уҳдадорихои онҳо, тартиби гузаронидани чораҳои профилактикӣ, ҷавобгарии тарафҳо, тартиби ҳалли вазъи ихтилофҳо ва баҳсҳо, инчунин муҳлати амалӣ шатномаро муқаррар менамояд.

20. Ҳангоми аз ҷониби андозсупоранда пешниҳод намудани эълomiaи андоз ва ҳисобнома–фактураҳо дар шакли электронӣ,

пешниҳоди шакли қоғазӣ талаб карда намешавад. Андозсупоранда шакли қоғазии ҳисоботи андозро метавонад мутобиқи талаботи пешбиниамудай қонунгузорӣ танҳо ба мақомоти андоз ё дигар мақомоти назоратӣ пешниҳод намояд.

21. Ҳангоми пешниҳоди ҳисоботи андоз ва ҳисобнома–фактура дар шакли электронӣ мутобиқи Тартиби мазкур, андозсупоранда ва мақомоти андоз нигоҳдорию онро дар шакли электронӣ бо тартиб ва муҳлатҳои муқаррарнамудай Кодекси андоз таъмин менамоянд.

22. Пешниҳоди ҳисоботҳои андоз ва ҳисобнома фактураҳо дар шакли электронӣ бо истифодаи ҳатмии сертификати калидҳои ИЭР, ки имкониятҳои муайян намудани соҳиби сертификати калиди ИЭР, инчунин муайян намудани саҳви маълумотҳои дар ҳисоботҳои андоз дар шакли электронӣ пешниҳодшуда мебошад, иҷозат дода мешавад.

23. Ҳуқуқи имзои ҳуҷҷатҳо, иштирокчиёни гардиши электронии ҳуҷҷатҳо, бо имзои электронии рақамӣ ба андозсупоранда (намояндаи вай) дода мешавад, ки ваколати онҳо аз ҷониби КВД “МБМА” муайян (тасдиқ) карда шудаанд. Ҳангоми пешниҳоди ҳисобот дар шакли электронӣ, ҳуҷҷати электронӣ бояд аз ҷониби роҳбар ё шахси ваколатдори он тасдиқ карда шавад.

24. Бо мақсади ҳифзи маълумоти дар ҳисоботи андоз дарҷ гардида, ҳангоми интиқоли он бо хатҳои алоқа, иштирокчиёни мубодилаи маълумотҳо воситаҳои ҳифзи криптографии маълумотро истифода мебаранд.

4. ИНТИҚОЛИ ҲИСОБОТИ АНДОЗ ВА ҲИСОБНОМА–ФАКТУРАҲО БО ХАТҲОИ АЛОҚАИ ТЕЛЕКОММУНИКАТСИОНӢ ВА ТАЪМИНОТИ БАРНОМАВӢ АЗ ТАРАФИ АНДОЗСУПОРАНДА

25. Ҳангоми пешниҳоди ҳисоботи андоз ва ҳисобнома–фактураҳо амалҳои зерин пай дар пай иҷро карда мешавад:

а) ҳисоботи андоз ва ҳисобнома–фактураҳо дар шакли электронӣ тибқи шакл ва тартиби тасдиқшудаи пуркунӣ таҳия шуда, дар маҳзани маълумотҳо нигоҳ дошта мешавад;

б) баъди муайян намудани саҳеҳӣ бо истифодаи ИЭР, ба андозсупоранда ба Web–хизматрасонии «Утоқи шахсии андозсупоранда» барои таҳия ва сабткунии электронии ҳисоботи андоз ва ҳисобнома – фактураҳо, дастрасӣ дода мешавад;

в) баъди коркарди бомуваффақияти маълумотҳо аз тарафи мақомоти андоз, эълонияи андоз ва ҳисобнома–фактура ҳамчун «ирсолгардида» қайд карда мешавад;

г) пешбурди ҳисоботҳо аз рӯи ҳама намуди эълomiaҳо, инчунин аз рӯи шаклҳои эълomiaи андоз аз арзиши иловашуда дар асоси замимаҳои ба эълomiaҳо пуркардашуда, ташаккул дода мешавад;

д) имконияти чопи ҳама намудҳои эълomiaҳо ва шаклҳои замимаҳои эълomiaи андоз аз арзиши иловашуда дар намудҳои қабулнамукаи Кумитаи андоз, пешбинӣ карда шудааст.

5. ҚАБУЛИ ҲИСОБОТИ АНДОЗ ВА ҲИСОБНОМА–ФАКТУРА ДАР ШАКЛИ ЭЛЕКТРОНӢ БО ХАТҲОИ АЛОҚАИ ТЕЛЕКОММУНИКАЦИОНИИ ТАЪМИНОТИ БАРНОМАВӢ АЗ ТАРАФИ МАҚОМОТИ АНДОЗ

26. Системаи иттилоотии андоз «Ҳисоботи андоз ва ҳисобнома–фактура дар шакли электронӣ» барои истифодаи шахсони ҳуқуқӣ, соҳибкорони инфиродӣ, инчунин шахсони воқие, ки пардохти андозҳо, ҳирочҳо (боҷҳо) ва дигар пардохтҳои ҳатмиро анҷом медиҳанд, пешбинӣ гардидааст. Система иҷрои вазифаҳои зеринро бояд анҷом диҳад:

а) ташкили системаи универсалии рӯйхати андозҳо барои истифодабарандагони гуногун (шахсони ҳуқуқӣ ва воқеӣ, соҳибкорони инфиродӣ), фароҳам овардани шароит оид ба интихоби ҷудоғонаи зерсистемаи рӯйхатҳои барои системаи иттилоотии андоз;

б) ҳисобкунии андозҳо тибқи рӯйхатҳои ташаккул додашудаи эълomiaҳои андоз;

в) таҳияи ҳисоботи андоз ва ҳисобнома–фактура дар шакли ҳуҷҷати электронӣ бо истифодаи имзои электроники рақамӣ, мутобиқи сохтори муқарраршуда;

г) интиқоли электроники ҳисоботҳои андоз ва ҳисобнома–фактураҳо оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо бо истифодабарии воситаҳои ҳифзи криптографии маълумотҳо дар мақомоти ҳудудии андоз барои коркард, боркунии маълумотҳои коркардшудаи эълomiaи андоз ва ҳисобнома–фактура ба системаи иттилоотии баҳисобгирии андозҳо;

д) пешбурди маҳзани электроники ҳисоботҳои андоз ва ҳисобнома–фактураҳо дар ҳуди супораи ва мақомоти андоз бо вазифаҳои ҷустуҷӯӣ, назаргузаронӣ, чопи ҳуҷҷатҳо;

е) дар мақомотҳои ҳудудии андоз барпо намудани захираи автоматикунонидашудаи Кумитаи андоз. Дар ҳолати аз андозсупораи қабул намудани XML–ҷараён, Web–хизматрасониҳо амалӣ зеринро иҷро менамоянд:

– гузаронидани санҷиши ИЭР оид ба тағйирнопазирии маълумотҳо, ҳангоми ҷоиивазкунии маълумотҳо дар хатҳои алоқаи телекоммуникатсионӣ;

– гузаронидани санҷиши воқеияти андозсупоранда аз рӯи маълумотҳои сертификат;

– гузаронидани коркарди маълумотҳои ҳуҷҷати электронии қабулгардида ва интиқол ба маҳзани маълумотҳо, ки дар он санҷиши иловагӣ оид ба мутобиқати навъи ҳама майдонҳо ва нусхаҳои ҳуҷҷатҳо;

– гузаронидани ҳисоботҳои электронии қабулгардида ба маҳзани асосии баҳисобгирии андозҳои андозсупоранда;

– коркард ва нигоҳдошти ҳисоботҳои электронӣ аз ҳуҷҷати электронии боркардашуда ба ҳомили рақамии андозсупоранда.

27. Аз рӯи натиҷаи коркарди ҳисоботи андоз тавассути маҷмааи барномавӣ оид ба бомувафакӣят нигоҳ доштан ё сахв будани он хабар ташаккул дода шуда, ба андозсупоранда ирсол карда мешавад.

6. ТАЛАБОТ БА НИГОҲДОРИИ ҲУҶҶАТҲОИ ЭЛЕКТРОНӢ

28. Ҳуҷҷатҳои электронии ирсолгардида ва қабулгардида бо ИЭР бояд дар маҳзани ҳуҷҷатҳои электронӣ дар якҷоягӣ бо сертификатҳои калиди кушоди имзои электронӣ нигоҳ дошта шавад.

29. Ҳуҷҷатҳои электронӣ, дар маҳзани ҳуҷҷатҳои электронӣ дар муҳлатҳои муқаррарнамудаи санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ нигоҳ дошта мешавад.

30. Огоҳномаҳо оид ба қабул ва хабар оид ба хатогӣ дар маҳзани ҳуҷҷатҳои электронӣ дар муҳлати на кам аз шаш моҳ аз рӯзи анҷом ёфтани муомилоти ҳуҷҷатҳо нигоҳ дошта мешавад.

31. Таъминоти барномавӣ иштирокчиёни ҳамкориҳои иттилоотиро бо ҷустуҷуй, азназаргузаронии визуалӣ, нигоҳдорӣ дар ҷузъдон ва ҷопи ҳуҷҷатҳои электрониро аз маҳзани электронии ҳуҷҷатҳо таъмин менамоянд.

32. Таъминоти барномавӣ, иштирокчиёни ҳамкориҳои иттилоотиро дар асоси хусусиятҳои ҳуҷҷати электронии интиҳобшуда аз маҳзан ба ҳомили берунаи рақамии электронӣ боркунии маълумотҳоро, таъмин менамоянд.